

PODCAST 7

WOŁONTARIAT I DZIAŁANIA SPOŁECZNE JAKO FILARY SOLIDARNOŚCI SPOŁECZNEJ W UNII EUROPEJSKIEJ

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Energia dla Europy

AUTPOST ACADEMY

POSITIVO
Think Positive Be Creative

FERI

Dofinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Unia Europejska ani Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Wszystkie rezultaty wypracowane w ramach projektu „Budowanie więzi społecznych” udostępniane są na zasadzie otwartych licencji (CC BY-SA 4.0 DEED). Można z nich korzystać bezpłatnie i bez ograniczeń. Kopiowanie lub przetwarzanie tych materiałów w całości lub w części bez zgody autora jest zabronione. W przypadku wykorzystania rezultatów niezbędne jest podanie źródła finansowania oraz jego autorów.

Witamy w naszym podcaście. W tym odcinku przyjrzymy się kluczowej roli, jaką wolontariat i aktywizm społeczny odgrywają w promowaniu solidarności społecznej w Unii Europejskiej. Jeśli słuchałeś naszych poprzednich podcastów, wiesz już, że kluczowym tematem, na którym się skupiamy, jest solidarność społeczna. Być może omawialiśmy już wolontariat w kilku słowach w innych odcinkach, ale dziś zagłębimy się w ten temat dokładniej!

Zacznijmy więc.

Wolontariat odgrywa kluczową rolę w promowaniu solidarności społecznej, czyli więzi łączącej ludzi w obrębie społeczności i społeczeństw, zapewniając wzajemne wsparcie, współpracę i współodpowiedzialność. W kontekście Unii Europejskiej i na całym świecie, ten rodzaj aktywności jako element solidarności społecznej tworzy silniejsze i bardziej spójne społeczności, zmniejsza nierówności i umożliwia jednostkom aktywny udział w kształtowaniu społeczeństwa. Wzmacnia on kapitał społeczny, który odnosi się do sieci relacji i zaufania w obrębie społeczności. Kiedy ludzie angażują się w wolontariat, wchodzi w interakcje z innymi, budują relacje i rozwijają zaufanie, tworząc sieć wsparcia społecznego, która wykracza poza ich najbliższe otoczenie. W efekcie prowadzi to do bardziej odpornego i nastawionego na współpracę społeczeństwa.

Wolontariat pomaga również łączyć zróżnicowane grupy społeczne, budując poczucie integracji. Wolontariusze często pracują z grupami marginalizowanymi, takimi jak uchodźcy, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami czy rodziny o niskich dochodach, i pomagają im zintegrować się z szerszą społecznością. Proces ten pomaga w tworzeniu bardziej inkluzywnego społeczeństwa, w którym nikt nie jest pomijany.

Wolontariat zachęca jednostki do aktywnego udziału w życiu swoich społeczności, co wzmacnia poczucie odpowiedzialności i zaangażowanie obywatelskie. Poprzez te działania, osoby te bezpośrednio przyczyniają się do rozwiązywania problemów, poprawy lokalnej infrastruktury lub wspierania spraw społecznych.

Jakie programy wolontariatu są dostępne w Unii Europejskiej?

Europejski Korpus Solidarności

Ten program UE wspiera młodych ludzi, którzy chcą zostać wolontariuszami lub pracować nad projektami solidarnościowymi w swoich krajach ojczystych lub za granicą. Wolontariusze mogą angażować się w inicjatywy takie jak ochrona środowiska, integracja społeczna czy edukacja, ze szczególnym naciskiem na budowanie kapitału społecznego w lokalnych społecznościach. Na przykład, mogą oni pracować w lokalnej szkole, udzielając wsparcia językowego dzieciom imigrantów lub pomagając w organizacji wydarzeń budujących więzi społeczne. Osobiste więzi nawiązane dzięki tym doświadczeniom wywierają trwały wpływ na strukturę społeczną danej społeczności, wzmacniając zaufanie i współpracę.

Wolontariat Europejski

Ta usługa jest kluczową inicjatywą programu Erasmus+ i umożliwia młodym ludziom w wieku 17–30 lat odbycie wolontariatu w innym kraju przez okres do 12 miesięcy. Inicjatywa ta nie tylko daje młodym ludziom możliwość włączenia się w programy integracji społecznej za granicą, ale także sprzyja wzajemnemu zrozumieniu między kulturami.

Na przykład młodzi wolontariusze mogą pracować z grupami defaworyzowanymi, uchodźcami lub dziećmi z niepełnosprawnościami, wspierając lokalne inicjatywy na rzecz integracji tych grup ze społeczeństwem. Dzięki takim doświadczeniom zyskują oni cenne umiejętności, poszerzają swój światopogląd i budują więzi ponad granicami, pomagając jednocześnie promować inkluzywność.

Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca (IFRC)

Organizacja odgrywa kluczową rolę w niesieniu pomocy potrzebującym w Europie, zwłaszcza uchodźcom i migrantom. Wiele krajowych organizacji Czerwonego Krzyża w UE korzysta

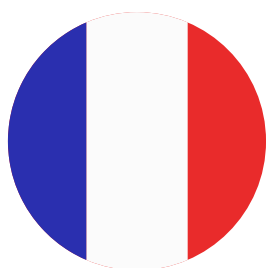
z pomocy tysięcy wolontariuszy, którzy pomagają w obozach dla uchodźców i oferują takie usługi, jak lekcje języka, wsparcie psychologiczne i doradztwo w zakresie integracji. Na przykład Niemiecki Czerwony Krzyż regularnie rekrutuje wolontariuszy do pomocy w schroniskach dla uchodźców, pomagając nowoprzybyłym poruszać się po skomplikowanych systemach prawnych i socjalnych oraz zapewniając natychmiastową pomoc w sytuacjach kryzysowych.

Przyjrzyjmy się teraz możliwościom wolontariatu, jakie oferują kraje UE!

Finlandia

Inicjatywy prowadzone przez wolontariuszy, takie jak kawiarnie społecznościowe czy lokalne kluby towarzyskie, są powszechne. Takie miejsca oferują przestrzeń, w której ludzie z różnych środowisk mogą się spotykać, wymieniać pomysłami i wspierać się nawzajem. Wolontariusze zdobywają nowe umiejętności, a ich społeczności korzystają z zacieśnionych relacji i wspólnych zasobów.

Francja

Sieć Banków Żywności we Francji opiera się na pracy wolontariuszy, którzy zbierają, sortują i dostarczają żywność potrzebującym rodzinom. Te banki odgrywają szczególnie ważną rolę w walce z brakiem bezpieczeństwa żywnościowego i wspieraniu osób, które mają trudności z zaspokojeniem podstawowych potrzeb. Wolontariusze w tych programach pomagają zapewnić osobom pokrzywdzonym dostęp do pożywnej żywności, zmniejszając nierówności i promując solidarność między obywatelami.

Irlandia

W Irlandii Community Land Trusts (CLT) to organizacje non-profit tworzone przez społeczności w celu wspólnego posiadania i zarządzania gruntami pod budowę mieszkań komunalnych i realizację projektów społecznych. Trusty te często polegają na pracy wolontariuszy, którzy pomagają w organizacji inwestycji mieszkaniowych, inicjatyw ekologicznych i wydarzeń lokalnych. Godnym uwagi przykładem jest Cloughjordan Ecovillage w Irlandii, projekt kooperacyjny, w którym lokalni mieszkańcy poświęcają swój czas na tworzenie zrównoważonych przestrzeni mieszkalnych. Te CLT pomagają tworzyć bardziej przystępne cenowo i inkluzywne społeczności, wzmacniając lokalne więzi.

Hiszpania

Bank czasu to forma wymiany społecznej, w której ludzie poświęcają swój czas, aby pomagać innym i zdobywać „kredyty czasu”, które mogą wykorzystać na otrzymywanie usług w zamian. W Madrycie te banki stały się popularnym sposobem na pielęgnowanie więzi społecznych, zapewniając jednocześnie wartościową formę wymiany. System ten nie tylko tworzy poczucie wzajemności, ale także pomaga zmniejszyć izolację społeczną, ponieważ uczestnicy są zachęceni do angażowania się w różnorodne działania, od pomocy osobom starszym po korepetycje dla dzieci, budując jednocześnie zaufanie i więzi społeczne w swojej społeczności.

Węgry

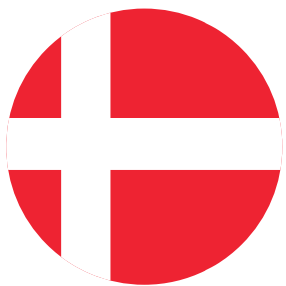
Na Węgrzech zainicjowano inicjatywę społeczną pod nazwą „Butelka Solidarności”, aby pomóc uchodźcom i osobom bezdomnym.

Wolontariusze zbierają butelki z wodą i inne niezbędne produkty, które następnie rozdają grupom narażonym na wykluczenie. Inicjatywa podnosi świadomość społeczną na temat wyzwań, przed którymi stoją migranci i osoby żyjące w ubóstwie, a poprzez tego typu kampanie obywatele UE są zachęceni do angażowania się w kwestie sprawiedliwości społecznej i budowania solidarności lokalnej i globalnej.

Słowacja

Na Słowacji funkcjonuje Fundusz Innowacji Społecznych, który wspiera inicjatywy wolontariuszy i społeczności lokalnych, koncentrujące się na rozwiązywaniu problemów społecznych, takich jak bezrobocie, ubóstwo i wykluczenie społeczne. Na przykład w Bratysławie wolontariusze angażują się w przedsiębiorstwa społeczne, które szkolą młodych ludzi w takich umiejętnościach, jak stolarstwo czy kompetencje cyfrowe, co poprawia ich szanse na zatrudnienie i promuje długofalowe włączenie społeczne. Sukces tych inicjatyw dostarcza cennych spostrzeżeń na temat innowacyjnych podejść, które można skalować lub zaadaptować w innych państwach członkowskich UE.

Dania

Inicjatywa „Jazda na rowerze bez wieku” w Danii to inicjatywa wolontariuszy, którzy na specjalnie zaprojektowanych trójkołowcach zabierają osoby starsze na przejażdżki, dając im możliwość ponownego kontaktu z naturą i korzystania z aktywności na świeżym powietrzu. Ten program nie tylko korzystnie wpływa na zdrowie fizyczne, ale także na samopoczucie psychiczne, zmniejszając poczucie izolacji i dając osobom starszym możliwość integracji z szerszą społecznością.

Czy udział w programach, które właśnie opisaliśmy, może poprawić zdrowie psychiczne ludzi?

Odpowiedź brzmi: tak. Udowodniono, że wolontariat poprawia zdrowie psychiczne, zarówno u wolontariuszy, jak i odbiorców ich pomocy. Angażowanie się w wartościową pracę, która przynosi korzyści innym, wzmacnia poczucie celu i spełnienia, co może zmniejszyć uczucie stresu, samotności lub lęku. Wolontariusze często wspierają osoby zmagające się z problemami ze zdrowiem psychicznym, na przykład poprzez programy wsparcia rówieśniczego lub infolinie zdrowia psychicznego, przyczyniając się do tworzenia bardziej współczującego społeczeństwa. Ta aktywność jest integralną częścią kształtowania kultury solidarności, w której obywatele dbają nie tylko o własne dobro, ale także o dobro innych. Aktywnie angażując się w wolontariat, jednostki przyczyniają się do tworzenia społecznej normy wzajemnej troski, która sprzyja większej empatii, współpracy i zbiorowej odpowiedzialności.

To więcej niż zwykły akt dawania.

Jest to potężne narzędzie budowania solidarności społecznej. Poprzez te działania jednostki przyczyniają się do dobrobytu innych, zmniejszają nierówności i budują silniejsze, bardziej odporne społeczności.

W kontekście Unii Europejskiej sama ta aktywność wspiera inkluzję, demokrację i poczucie wspólnej tożsamości europejskiej. Promuje ona empatię, wzmacnia więzi społeczne i wzmacnia zasady sprawiedliwości i uczciwości, będące kluczowymi elementami solidarności społecznej. Niezależnie od tego, czy w społecznościach lokalnych, czy poza granicami, wolontariat jest praktycznym i skutecznym sposobem budowania inkluzywnych, odpornych i współczujących społeczeństw, do których wszyscy dążymy.

Dzięki połączeniu inicjatyw lokalnych, krajowych i ogólnoeuropejskich, wolontariat i aktywizm społeczny tworzą sieć solidarności społecznej w całej Europie. Niezależnie od tego, czy chodzi o pomoc uchodźcom, zapewnienie wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego, promowanie zrównoważonego stylu życia, czy wspieranie zaangażowania demokratycznego, te przedsięwzięcia wzmacniają fundamentalne wartości UE: jedność, demokrację i równość. Kontynuując promowanie takich inicjatyw, UE wzmacnia poczucie zbiorowej odpowiedzialności i wspólnego celu, co jest niezbędne do budowania bardziej inkluzywnego i odpornego społeczeństwa.

Mamy nadzieję, że ten odcinek przypadł Ci do gustu i zainspirował Cię do wolontariatu i podjęcia działań w swojej społeczności. Polub i zasubskrybuj nasz kanał, aby obejrzeć kolejny odcinek, w którym zgłębimy związek między solidarnością społeczną a zrównoważonym rozwojem.

Do zobaczenia następnym razem!

Share

FOLLOW US

BIBLIOGRAFIA

1. Borgonovi, F. (2008). „Dobrze czynić dobro: związek między formalnym wolontariatem a samooceną zdrowia i szczęścia”. Nauki społeczne i medycyna.
2. Dekker, P. i Uslaner, E. M. (2001). „Kapitał społeczny i wolontariat”. European Journal of Sociology.
3. Unia Europejska (UE). (2018). Zalecenie Rady w sprawie europejskich ram jakości i efektywności wolontariatu. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej.
4. Europejski Korpus Solidarności. (b.d.). Europejski Korpus Solidarności: Wolontariat dla Lepszej Europy.
5. Komisja Europejska (2020). Wolontariat i solidarność w UE: wzmacnianie pozycji obywateli poprzez aktywne uczestnictwo. Publikacje UE.
6. Lévesque, C. (2016). „Wolontariat i rola wolontariuszy w rozwoju społeczności”. Journal of Community Psychology.
7. Czerwony Krzyż (2020). Rola wolontariatu w pomocy humanitarnej: studia przypadków z Europy. Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy.
8. Volunteer Ireland. (b.d.). Korzyści z wolontariatu. Źródło: <https://www.volunteer.ie>